

is not only a constituent of professional mastery, but also an external aspect of the creative potential based on set of teacher's personal and professional qualities (creativity, imagination, intuition, creative activeness, ingenuity, professional mobility, pedagogical mastery, preparedness for innovative activity). Teacher's creativity is a combination of successive and interrelated transformations in the creative development of a teacher and his pupils, such as: motivation, personalities, creative abilities, psychological processes.

The component and criterion characteristic of teacher's creative potential which consists of set of knowledges, skills, attainments, qualities itemized by components (Motivating and Axiological; Cognitive; Activities; Reflexive and Evaluative), criteria (Motivational; Gnostic; Organization and Practical; Diagnostic and Prognostic) and indicators of teacher's creative potential has been described. The component and criterion characteristic can be used as a tool for measuring teachers' creative potential, so the author characterizes each of four levels of the creative potential (low, middle, sufficient, high).

The prospect for further research is creating the component and criterion characteristics of the creative potential for teachers of different subjects, for other pedagogues (kindergarteners, club instructors, social pedagogues etc.).

Keywords: teacher's creative potential, pedagogical mastery, the component and criterion characteristic.

Подано до редакції 13.03.2017.

УДК 377.041:005.336.2-057.87

© 2017

Марцева Л.А.

КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК ОСНОВА ПРОФЕСІЙНОГО УСПІХУ ТА САМОВДОСКОНАЛЕННЯ ФАХІВЦІВ

Стаття присвячена питанням формування професійної компетентності майбутніх фахівців, які повинні володіти новими технологіями й розуміти можливості їх використання, уміти приймати самостійні рішення, адаптуватися в соціальній і майбутній професійній сфері, працювати в команді, бути готовим до перевантажень, стресових ситуацій, прагнути до самоосвіти.

Автор аналізує поняття «компетентність», «професійна компетентність», розглядає особливості основних компонентів професійної компетентності для адаптації фахівців на виробництві та їх подальшого самовдосконалення в реаліях сучасних суспільних трансформацій. У роботі досліджується компетентність майбутнього фахівця, яка передбачає наявність в особистості внутрішньої мотивації до якісної професійної діяльності, усвідомлення професійних цінностей і ставлення до своєї професії як до цінності. Дається характеристика базових кваліфікацій, висунуто комплекс рекомендацій щодо формування професійної компетентності майбутнього фахівця.

Ключові слова: компетентність, компоненти професійної компетентності, професійна діяльність, базові кваліфікації.

Постановка проблеми у загальному вигляді... Науковці пропонують розглядати результат професійної підготовки з погляду компетентнісного підходу, який дозволяє формувати зміст освіти з урахуванням характеристик результату освітньої діяльності. Учені намагаються виділити та систематизувати ключові, базові, професійні компетенції, проте досі не досліджено, які з них є системотвірними у формуванні сучасного конкурентоздатного фахівця. Застосування компетентнісного підходу дозволяє відобразити результати освіти в цілісному вигляді через систему ознак готовності випускника до виконання майбутньої професійної діяльності.

Компетентнісно орієнтована освіта реалізує в педагогічній практиці компетентнісну модель професійної підготовки фахівця – такий проект системи освіти, де основним результатом є професійно орієнтовані компетенції.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми...

Аналіз останніх досліджень свідчить, щометодологічні та теоретичні аспекти компетентнісного підходу та його інтерпретації на практиці знайшли відображення в роботах таких зарубіжних дослідників, як Д. Міллс, Дж. Равен, Л. Спенсер, В. Хутмакер та ін. і російських учених В.І. Байденка, Е.Ф. Зеєра, І.О. Зимньої, В.В. Краєвського, Н.В. Кузьміної, А.К. Маркової, А.В. Хуторського та ін. Проблему професійної компетентності досліджували В.П. Безпалько, Б.С. Гершунський, О.А. Дубасенюк, О.В. Овчарук, В.О. Сластьонін, Г. К. Селевко, Ю.Г. Татур та ін.

Українські дослідники професійної освіти (В.П. Андрущенко, І.Д. Бех, С.У. Гончаренко, Р.С. Гуревич, І.А. Зязюн, М.Є. Євтух, В.Г. Кремень, Н.Г. Ничкало, С.О. Сисоєва) наголошують, що майбутня професійна діяльність є джерелом змісту та форм професійної освіти, компонентами якої є наукові знання, способи діяльності (уміння та навички), проблемні ситуації, здатність особистості до творчої діяльності як результат її професійної підготовки. Компетентність визначає ступінь практичної реалізації професійних знань та особистісних якостей фахівця.

Формулювання цілей статті... Мета статті – проаналізувати сучасні вимоги до компетентності майбутнього фахівця як основи його професійного успіху.

Виклад основного матеріалу дослідження... Сучасні вимоги до підготовки майбутнього фахівця складаються під впливом ситуації на ринку праці, а також таких процесів, як прискорення темпів розвитку суспільства і широкої інформатизації середовища. Майбутній професіонал повинен володіти новими технологіями й розуміти можливості їх використання, уміти приймати самостійні рішення, адаптуватися в соціальній і майбутній професійній сфері, вирішувати проблеми й працювати в команді, бути готовим до

перевантажень, стресових ситуацій і вмінні швидко з них виходити, прагнути до самоосвіти. Нині виникла потреба у створенні компетентнісних моделей фахівців, адаптованих до конкретних умов професійної діяльності. Наповнення таких моделей пов'язане з сукупністю компетенцій, які дозволяють сформувати і розвинути у майбутніх фахівців необхідні для подальшої діяльності професійно важливі якості.

Орієнтована на компетенції освіта (competence-based education) виникла в 1960-70-х рр. у США. Поняття «компетентність» трактувалося як заснований на знаннях інтелектуально й особистісно зумовлений досвід соціально-професійної життєдіяльності людини. І.А. Зимня зазначає, що лише з появою праць А.К. Маркової, у яких професійна компетентність стає предметом всебічного розгляду в загальному контексті психології праці, характерно виділення компетентності як предмета всебічного розгляду й аналізу.

Під компетентністю людини педагоги розуміють спеціально структуровані (організовані) набори знань, умінь, навичок і ключових компетенцій, що їх набувають у процесі навчання. Вони дозволяють людині визначити, тобто ідентифікувати й розв'язувати, незалежно від ситуації, проблеми, характерні для певної сфери діяльності. Компетентнісний підхід орієнтується на кінцевий результат освітнього процесу, спрямовується на формування в майбутнього фахівця готовності ефективно використовувати потенційні можливості (знання, уміння та навички, цінності, психологічні особливості) та зовнішні ресурси (інформаційні, людські, матеріальні) для досягнення поставленої мети [2, с. 12.]

У світовій освітній практиці компетентність виступає як одне з центральних понять, як бажаний і прогнозований результат навчання та професійної підготовки. Компетентність визначають як володіння компетенціями; сформованість тієї чи іншої компетенції в суб'єкта, тобто наявність у людини сукупності характеристик, що визначають ефективність виконання діяльності. Компетентність передбачає наявність в індивіда внутрішньої мотивації до якісної професійної діяльності, усвідомлення професійних цінностей і ставлення до своєї професії як до цінності. Компетентний фахівець повинен бути здатним виходити за межі предмета своєї професії та володіти творчим потенціалом для саморозвитку. Професійно розвиваючись, такий фахівець має можливість створювати інновації у своїй професії (нові методи, прийоми, технології тощо). Він здатний нести відповідальність за прийняте рішення, визначати цілі, виходячи зі сформованих у нього ціннісних орієнтацій. Компетентність характеризує людину як суб'єкта спеціалізованої діяльності в системі суспільного розподілу праці з урахуванням рівня його здібностей, що здатен робити кваліфіковані судження, приймати адекватні та відповідальні рішення в проблемних ситуаціях, планувати та виконувати дії, що ведуть до раціонального й успішного досягнення поставлених цілей.

Мати сукупність компетентностей, необхідних для успішної адаптації в сучасному соціумі, означає вмінні мобілізувати отримані знання й набутий досвід у певній ситуації. Компетентність пов'язує мобілізацію знань, умінь і поведінкових відносин, налаштованих на умови конкретної діяльності. Отже, професійна компетентність – це здатність успішно діяти на основі практичного досвіду, умінь і знань для вирішення професійних завдань, приймати ефективні рішення в професійній діяльності. Компетентний фахівець – це особистість, яка творчо вирішує будь-які завдання професійної діяльності, здатна до переоцінки накопиченого досвіду, аналізу своїх можливостей, має високу культуру, володіє рефлексією, гнучкістю, толерантністю.

Таким чином, по-перше, компетентність одним словом виражає значення традиційної тріади «знання, уміння, навички» і служить сполучною ланкою між ними. Компетентність в широкому сенсі може бути визначена як поглиблене знання предмета або засвоєне уміння. По-друге, вона найбільш раціонально описує рівень підготовленості випускника навчального закладу до професійної діяльності. По-третє, компетентного фахівця відрізняє здатність серед безлічі рішень вибрати найбільш оптимальне, аргументовано спростувати, піддавати сумніву неефективні рішення, тобто володіти критичним мисленням. По-четверте, компетентність передбачає постійне її оновлення, оволодіння новою інформацією для успішного вирішення професійних завдань; інакше кажучи – це здатність до актуального виконання завдань. По-п'яте, компетентність включає процесуальний аспект, тобто компетентна людина має не тільки розуміти суть проблеми, а й вмінні вирішувати її практично, тобто володіти методом вирішення, найбільш доцільним у конкретних ситуаціях.

Професійна компетентність характеризує індивіда щодо спроможності виконувати трудову діяльність, ухвалювати відповідальні рішення і діяти адекватно до виробничих ситуацій. Б.С. Гершунський зазначає, що компетентність детермінується рівнем професійної освіти, досвідом та індивідуальними здібностями людини, її мотивованим прагненням до безперервної самоосвіти та самовдосконалення, творчим і відповідальним ставленням до справи [1, с. 4].

На нашу думку, професійна компетентність – це комплексне утворення, що визначає здатність і готовність особистості до професійної діяльності на основі набутих знань, умінь і навичок, одержаного досвіду та сформованих професійно важливих якостей відповідно до суспільно-виробничих вимог та ціннісних орієнтацій. Компетентність відображає стандартизовані кваліфікаційні вимоги до змісту, обсягу та якості професійної освіти, що характеризують достатній рівень підготовленості та гарантують належну якість професійної діяльності випускника. Таким чином, можна зробити висновок про те, що компетентність проявляється в особистісно

орієнтованій діяльності й оцінюється за сформованістю у фахівця сукупності якостей і здатностей його адекватних поведінкових реакцій, що проявляються в різноманітних виробничих ситуаціях.

Рада Європи визначила п'ять груп ключових компетенцій, які в процесі здобуття освіти повинен опанувати майбутній фахівець: 1) політичні та соціальні; 2) міжкультурні; 3) володіння усним і письмовим спілкуванням, кількома мовами; 4) володіння новими технологіями, здатність критично ставитися до інформації та реклами; 5) здатність і бажання вчитися все життя [7, с. 11]. Серед ключових компетенцій доцільно особливо наголосити на освітніх. За визначенням учених, «освітня компетенція – це сукупність смислових орієнтацій, знань, умінь, навичок і досвіду діяльності студентів щодо певного кола об'єктів реальної дійсності, необхідних для виконання особистісно та соціально значущої продуктивної діяльності» [9, с. 62].

До ключових відносять загальнокультурні компетенції, які визначають готовність і прагнення ефективно взаємодіяти, розуміти себе та інших при постійній зміні психічних станів, міжособистісних відносин та умов соціального середовища. Соціально-психологічні компетенції забезпечують володіння навичками співробітництва та комунікативності, продуктивність безпосередньої трудової активності фахівця. Актуальність ключових компетенцій зумовлена функціями, які вони виконують в життєдіяльності кожної людини, передусім, здатності самостійно навчатися, забезпечення гнучкості у взаємостосунках з роботодавцями та репрезентативності для успішності в конкурентному середовищі.

Між загальною і професійною освітою нині з'являється все більш широкий прошарок освітніх компонентів, необхідних сьогодні в будь-якій трудовій діяльності, які не можна віднести ні до загальної, ні до професійної освіти. Це володіння «наскрізними» вміннями: роботи з комп'ютером, користування базами і банками даних, знання і розуміння екології, економіки та бізнесу, фінансові знання, комерційна кмітливність, уміння трансферу (перенесення) технологій з однієї галузі в іншу, навички маркетингу і збуту, правові знання, знання патентно-ліцензійної сфери, уміння захисту інтелектуальної власності, знання нормативних умов функціонування підприємств різних форм власності, уміння презентування технологій і продукції, знання професійної термінології, іноземних мов.

Професійні компетентності передбачають: глибоке розуміння й усвідомлене здійснення конкретного трудового та технологічного процесів; створення, використання, передавання та інші операції з професійно значущою інформацією; прогнозування розвитку технологічних, виробничих, кадрових та ін. явищ, завдань і ситуацій тощо [6, с. 469].

Крім того, сюди слід додати санітарно-медичні знання, знання принципів існування в умовах конкуренції та можливого безробіття, психологічну готовність до зміни професії та сфери діяльності тощо. Сформувати вміння користування базами і банками даних, трансферу технологій тощо можна лише в процесі конкретної професійної (навчально-професійної) діяльності. Базова компетентність відображає специфіку певної професійної діяльності (педагогічної, інженерної, медичної тощо). Водночас, базові кваліфікації – це «наскрізні» знання та розуміння, необхідні для роботи в будь-який момент часу.

Виокремлюють також професійні компетенції фахівців певного напрямку та кваліфікації, що відображає специфіку конкретної предметної або надпредметної сфери професійної діяльності. Нині все більше зростає потреба в компетентних фахівцях технічного профілю. Ключовими компетентностями цієї соціально-професійної спільноти є навчально-пізнавальна, дослідно-пошукова та соціально-психологічна. Вони визначають основні характеристики діяльності фахівців у галузі техніки і технології та можуть бути конкретизовані таким чином: 1) сформована культура мислення, розвинуті інтелектуальні здібності, фундаментальність, профільна спрямованість, когнітивність і системність – параметри, які відображають зміст пізнавальної компетентності; 2) уміння діяти раціонально, креативність, евристичність і гнучкість, пов'язані з пошуковою компетентністю; 3) загальна культура, моральна вихованість, соціально-особистісна зрілість, емоційно-вольова стабільність і гуманізм, прийняття етичних, правових норм, що регулюють ставлення до людини, суспільства, природи. Уважаємо за потрібне наголосити на одній з обов'язкових складових компетентності фахівців технічного профілю – інформатичній компетентності, яку не можна однозначно віднести до певного виду чи групи компетентності фахівця. Інформатична компетентність (ІКТ-компетентність), безумовно, нині є наскрізною, надпрофесійною та, водночас, для багатьох галузей, зокрема радіотехнічної, – невід'ємною складовою професійної готовності. Її формування здійснюється послідовно і безперервно (комп'ютерна грамотність – ІКТ-грамотність – інформатична компетентність – інформаційна культура), чому сприяють наступність змісту дисциплін інформаційно-технологічної підготовки, їх інтеграція із загальнопрофесійними та професійно орієнтованими дисциплінами.

Особливості сучасного розвитку науково-технічної думки полягають в оволодінні майбутніми фахівцями методами моделювання, проектування та прогнозування, а також методами досліджень, випробувань та експериментів, необхідних для створення нових проектів, інноваційних технологій. Отже, особливого значення набуває формування дослідно-пошукової компетентності студентів у навчальному процесі, яка передбачає сукупність мотиваційно-ціннісних умінь: інтенціональних (умотивованість, цілеспрямованість, усвідомленість),

поведінкових (активність, ініціативність, самостійність), регулятивних (критичність, гнучкість розуму, допитливість); інтелектуальних умінь (аналітичних, логічних, функціональних); операційно-діяльних умінь (підготовка до дослідження, проведення дослідження, верифікація); комунікативних умінь (соціальні взаємодії, обмін інформацією, саморефлексія діалогу) [412, с. 163].

Професійна компетентність, безперечно, має складатися з двох основних складових: професійно-кваліфікаційного і професійно-особистісного характеру, які повинні сприяти гармонійному розвитку особистості професіонала. Саме це й дозволяє сформувати особистість, яка створює або вдосконалює техніку і технології, усвідомлює відповідальність за свої дії, думає про можливі позитивні та негативні ефекти діяльності у фізичному, матеріальному та психологічному аспектах. Отже, під професійною компетентністю розуміють готовність особистості мобілізувати власні ресурси (систему знань, умінь, здібностей і особистісних якостей), які необхідні для ефективного вирішення професійних завдань у типових і нестандартних ситуаціях, що включає ціннісне ставлення особистості до цих ситуацій. А підключовими (загальними) компетентностями – здатність особистості до ефективного вирішення певного виду завдань, які виникають у діяльності сучасного професіонала, незалежно від професії та спеціальності [8].

І.А. Зимняя [4; 5] запропонувала модель єдиної соціально-професійної компетентності фахівця, яка включає професійні компетентності, що визначають ефективність вирішення професійних завдань, основних напрямів і видів діяльності в предметній області, а також соціальні компетентності, що забезпечують оптимальний рівень життєдіяльності людини, адекватність взаємодії з оточенням.

Нам імпонує погляд експертів українсько-канадського проекту «Децентралізація управління професійним навчанням в Україні», які розрізняють такі види компетентностей: ключові, необхідні для одержання нових знань й адаптації набутих знань до нових вимог і ситуацій, особистісної адаптації до ситуації, що змінюється, на ринку праці (інтелектуальні, соціальні й міжособистісні, підприємницькі); наскрізні, спрямовані на взаємодію з різними елементами трудового середовища, уключаючи здатність організовувати та вдосконалювати трудову діяльність і здатність здійснювати трудову діяльність із дотриманням вимог охорони праці та навколишнього середовища; професійні, які стосуються конкретної технології трудової діяльності [3, с. 17-18]. Усі три види компетентностей формують професійну компетентність фахівця, сприяють його професійному успіху та самовдосконаленню.

Суть професійної підготовки з урахуванням компетентнісного підходу – створення навчальних ситуацій і підтримання дій, які забезпечують формування в кожній особистості необхідної сукупності компетенцій. Навчально-виховний процес при цьому має бути, з одного боку, чітко визначеним, з іншого – давати можливість вибору, реакції в культурному та соціальному досвіді людини, яка має розуміти важливість формування та розвитку певних компетенцій. Якщо раніше завданням системи освіти було підготовка фахівців для масового, відносно стабільного виробництва, то нині технології неперервно змінюються, виробничі потужності стають все більш гнучкими, є тенденція до подальшої диференціації, спеціалізації та кооперації, а також децентралізації підприємств, зростання ролі сфери послуг тощо.

Висновки... Сучасні вимоги, які ставлять до професійної підготовки фахівців, передбачають досягнення інтегрованого кінцевого результату професійної освіти, у якості якого розглядається сформованість у випускника сукупності ключових, загальнопрофесійних і професійних компетентностей. Ключові компетентності зумовлюють єдність узагальнених знань і умінь, універсальних здібностей і готовності до вирішення широкого пласту завдань – від особистісних до соціальних (і певного виду професійних), а загальнопрофесійні та професійні визначають володіння на необхідному рівні власне професійною діяльністю, готовність до інновацій у професійній галузі. Професійна компетентність майбутніх фахівців формується лише при тісному взаємозв'язку всіх її компонентів. З метою підвищення рівня сформованості кожного компонента необхідна модернізація професійної підготовки студентів, цілеспрямовані зміни в освітньому процесі, зацікавленість з боку роботодавців у співпраці з навчальними закладами щодо підвищення якості професійної підготовки, посилення матеріально-технічного забезпечення, застосування інноваційних освітніх технологій, у тому числі електронних освітніх ресурсів.

Використана література:

1. Гершунский Б.С. Философия образования для XXI века. (В поисках практико-ориентированных образовательных концепций) / Б.С. Гершунский. — М. : Совершенство, 1998. — 608 с.
2. Гуржій А.М., Формування професійної компетентності майбутніх учителів трудового навчання засобами інформаційно-комунікаційних технологій : [монографія] / А.М. Гуржій, Р.С. Гуревич, Л.Л. Коношевський. — Київ-Вінниця : ТОВ Фірма «Планер», 2015. — 464 с.
3. Дещинський Ю.Л. Методичні основи підготовки молодших спеціалістів зв'язку з технічного обслуговування комп'ютерної техніки : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти» / Ю. Л. Дещинський. — К., 1998. — 16 с.
4. Зимняя И.А. Ключевые компетенции — новая парадигма результата образования / И.А. Зимняя // Высшее образование сегодня. — 2003. — № 5. — С. 34-42.
5. Зимняя И.А. Компетентностный подход. Каково его место в системесовременныхподходов к проблемам образования? (теоретико-методологический подход) / И.А. Зимняя // Высшее образование сегодня. — 2006. — № 8. — С. 21-26.

6. Новиков А.М. Структура системной теории развития профессионального образования [Электронный ресурс] / А.М. Новиков, Д.А. Новиков // Труды четвертых международных научных чтений, посвященных памяти С.Я. Батышева ; Москва, 18-20 октября 2010 г. / под ред. А.М. Новикова. – Режим доступа : http://www.anovikov.ru/artikle/str_sys.htm.
7. OpenTEST – программа тестирования знаний [ElectronicResource]. – Modeofaccess : <http://opentest.com.ua>.
8. Пехота О.М. Особистісно орієнтоване навчання : підготовка вчителя : монографія / О.М. Пехота, А.М. Старєва. – Миколаїв : Іліон, 2005. – 272 с.
9. Чернилевский Д.В. Дидактические технологии в высшей школе : учеб. пособие для вузов / Д.В. Чернилевский. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2000. – 437 с.

Марцева Л.А.

КОМПЕТЕНТНОСТЬ КАК ОСНОВА ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО УСПЕХА И САМОСОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ СПЕЦИАЛИСТОВ

Статья посвящена вопросам формирования профессиональной компетентности будущих специалистов, которые должны владеть новыми технологиями и понимать возможности их использования, уметь принимать самостоятельные решения, адаптироваться в социальной и будущей профессиональной сфере, работать в команде, быть готовым к перегрузкам, стрессовым ситуациям, стремиться к самообразованию. Автор анализирует понятия «компетентность», «профессиональная компетентность», особенности основных компонентов профессиональной компетентности для адаптации специалистов на производстве и их дальнейшего самосовершенствования в реалиях современных общественных трансформаций. В работе рассматривается компетентность будущего специалиста, которая предусматривает сформированной внутренней мотивации к качественной профессиональной деятельности, осознание профессиональных ценностей и отношение к своей профессии как к ценности. Дается характеристика базовых квалификаций, предложен комплекс рекомендаций по формированию профессиональной компетентности будущего специалиста.

Ключевые слова: компетентность, компоненты профессиональной компетентности, профессиональная деятельность, базовые квалификации.

Martseva Lyudmyla

COMPETENCE AS THE BASIS FOR PROFESSIONAL RESULTS AND SELF-DEVELOPMENT OF SPECIALISTS

The article is devoted to the formation of professional competence of future specialists, who should know new technologies and understand their use, be able to make independent decisions, to adapt to the social and future professional fields, to work in a team, be willing to overloads, stressful situations, and to strive for self-education.

The author analyzes the concept of "competence", "professional competence", considers the features of the main components of professional competence for the adaptation of specialists at factories and plants and further improvement in the realities of contemporary social transformations. In the article the author investigates the competence of a future specialist, which implies the presence of a personality intrinsic motivation to high-quality professional activities, the awareness of professional values and the attitude towards their profession as a value. The characteristic of the basic qualifications is presented and the complex of recommendations on formation of the professional competence in future specialists is proposed.

Key words: competence, components of professional competence, professional occupation, basic qualifications.

Подано до редакції 18.04.2017.

УДК 378:372.853

© 2017

Масич В.В.

СТРУКТУРНІ КОМПОНЕНТИ ПРОДУКТИВНО-ТВОРЧОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ІНЖЕНЕРА-ПЕДАГОГА

Структурними компонентами продуктивно-творчої компетентності майбутнього інженера-педагога є: мотиваційний компонент (мотиви, потреби, установки, ціннісні орієнтації тощо, що визначають його спрямованість на продуктивну творчу діяльність); когнітивний компонент (сукупність професійно-педагогічних знань, професійно-педагогічна свідомість, професійно-педагогічне мислення); діяльнісний компонент (оволодіння різними групами умінь); особистісний компонент (творчі здібності особистості та професійно значущі особистісні якості).

Ключові слова: продуктивно-творча компетентність, мотиваційна спрямованість, знання, вміння, професійно-педагогічна свідомість, професійне мислення, творчі здібності, особистісні якості.

Постановка проблеми у загальному вигляді... Виявлення механізмів формування продуктивно-творчої компетентності майбутніх інженерів-педагогів вимагає розкриття суті компонентів, що утворюють її зміст. При розробці змістового складу продуктивно-творчої компетентності майбутніх інженерів-педагогів спиралися на вимоги Державного освітнього стандарту вищої професійної освіти, наукові дані і власні наукові розвідки з даної проблеми. Слід зазначити, що існує певна суперечність між вимогами стандартів до професійної підготовки майбутніх інженерів-педагогів, що визначають необхідний рівень засвоєних знань, умінь, навичок, сформованих особистісно і професійно значущих якостей тощо, та реальною соціально-економічною ситуацією, що постійно змінюється і вимагає тим самим перегляд і підвищення даних вимог.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми... У педагогічній науці проблема розвитку й формування творчої особистості, зокрема майбутнього інженера-педагога